



Informatieblad Verscherpt Toezicht en 3 Strikes Out

Nummer: K-ALG-PRJ03

Datum: december 2023

Inleiding

Slachthuizen, koel- en vrieshuizen en uitsnijderijen, transportbedrijven van landbouwhuisdieren en verzamelcentra van hoefdieren, zijn verantwoordelijk voor het borgen van dierenwelzijn, voedselveiligheid en diergezondheid. Ze dienen zelf in te grijpen als wet- en regelgeving wordt overtreden, daar transparant over te zijn en een lerend systeem in te richten waarmee ze altijd aan wet- en regelgeving voldoen.

Ook bij de NVWA staan dierenwelzijn, voedselveiligheid en diergezondheid centraal en dat betekent dat we ingrijpen bij bedrijven waar wet- en regelgeving wordt overtreden of die te weinig stappen ter verbetering zetten. In die situatie kan de NVWA overgaan tot de werkwijze 'route Verscherpt Toezicht en andere interventies', inclusief de '3 Strikes Out' methodiek. Voor bedrijven die zich houden aan wet- en regelgeving is dit infoblad niet van toepassing.

Doel

De NVWA heeft Verscherpt Toezicht verder uitgewerkt tot de werkwijze route Verscherpt Toezicht en andere interventies (hierna route VeTo), inclusief 3 Strikes Out. Deze werkwijze wordt ingezet om adequaat op te kunnen treden wanneer:

- eerdere interventies onvoldoende tot naleving hebben geleid of;
- het naleefgedrag van een overtreder daar op een andere manier aanleiding toe geeft of;
- het risico op herhaling groot is voor de veiligheid van mens, dier en/of milieu.

Route VeTo heeft altijd als doel de naleving op bedrijven te verbeteren. De methodiek van 3 Strikes Out is aan deze route toegevoegd om stevig en sneller op te kunnen treden tegen 5 specifieke ernstige dierenwelzijnsovertredingen in de roodvlees slachthuizen.

Werkwijze

Wanneer wordt route VeTo ingezet?

Route VeTo wordt opgestart naar aanleiding van de volgende signalen:

1. Een ernstige overtreding van wet- en regelgeving over dierenwelzijn en/of met een groot risico voor diergezondheid en de voedselveiligheid.
2. Als uit onze periodieke analyses blijkt dat het aantal rapporten van bevindingen in een vooraf bepaalde periode zo hoog is dat de handhaving op dat moment onvoldoende effectief lijkt.
3. Als het team dat toezicht houdt op een bedrijf noodzaak ziet voor een vervolgstap in het toezicht en/of de handhaving.

Wat is de praktische uitvoering van route VeTo?

De eerste stap van route VeTo is een multidisciplinair handhavingsoverleg. Hierbij sluiten de NVWA-medewerkers aan die direct betrokken zijn bij het betreffende bedrijf, zoals de teamleider en/of de bedrijvenbeheerder en/of de (senior) toezicht houdend dierenarts of inspecteur, aangevuld met verschillende experts op het gebied van juridische zaken, dierenwelzijn en diergezondheid.

Het handhavingsoverleg wordt voorgezeten door een vaste coördinator die zorgt voor een goede uitwisseling van informatie, besluitvorming en acties. Daarnaast monitort deze coördinator de opvolging van de afgesproken acties.

Tijdens het handhavingsoverleg wordt besloten welke actie nodig is. Hierbij wordt steeds gekeken naar de meest passende aanpak. Daarbij zijn er 3 mogelijkheden:

1. Er vindt geen verdere actie plaats, het bedrijf blijft onder het huidige type toezicht.
2. VeTo: Het bedrijf wordt onder Verscherpt Toezicht geplaatst. Er wordt besloten voor welke termijn het Verscherpt Toezicht geldt en onder welke voorwaarden het beëindigd kan worden. Ook wordt besloten hoe dit Verscherpt Toezicht vorm krijgt. Voorbeelden zijn:
 - Het voeren van gesprekken met het bedrijf;
 - Het vragen om een verbeterplan;
 - Een verhoogde frequentie van (on)aangekondigde (her)inspectiebezoeken;
 - Het inzetten van extra toezichthouders of inspecteurs;
 - Het uitvoeren van een eindtoets.
3. Andere interventies: Er kan naast de bestraffende sancties (bestuursrecht of strafrecht), al dan niet in combinatie met Verscherpt Toezicht, handhavend opgetreden worden tegen het bedrijf door middel van corrigerende interventies. Hieronder valt ook het eventuele schorsen en/of intrekken van een erkenning.

Als is besloten het bedrijf onder Verscherpt Toezicht te plaatsen, wordt het bedrijf hier mondeling en schriftelijk van op de hoogte gesteld. Over eventuele aanvullende corrigerende interventies wordt het bedrijf ook geïnformeerd.

Tijdens de periode dat een bedrijf onder Verscherpt Toezicht staat vinden er regelmatig evaluerende handhavingsoverleggen plaats. Besproken wordt of het Verscherpt Toezicht verloopt zoals gewenst, dan wel verlengd, aangepast of beëindigd kan worden. Het bedrijf wordt van het resultaat van deze overleggen op de hoogte gesteld.

3 Strikes Out

Binnen de werkwijze route VeTo is de 3 Strikes Out methodiek ontwikkeld voor de volgende 5 specifieke ernstige dierwelzijnsovertredingen op roodvlees slachthuizen:

1. Een varken in de broeibak met teken(en) van leven en/of bewustzijn;
2. Het fixeren van een dier ten behoeve van de bedwelmingsgast door erop te gaan staan of liggen;
3. Het met een voorwerp prikken in een oog of op de geslachtsdelen bij een levend (onbedwemd) dier;
4. Het verslepen van een liggend dier dat bij bewustzijn is;
5. Het laten liggen van een dier met (acuut) ernstig lijden, zonder dit dier direct uit zijn lijden te verlossen, bijvoorbeeld bij een botbreuk.

Wanneer één van bovenstaande overtredingen is geconstateerd, wordt een spoedhandhavingsoverleg georganiseerd. In dit overleg wordt vastgesteld of de overtreding, afhankelijk van de feiten en omstandigheden, gekwalificeerd wordt als een Strike. Wanneer dit het geval is, wordt het bedrijf hierover schriftelijk geïnformeerd.

Als binnen een periode van 2 jaar na de 1e Strike, een 2e en 3e Strike worden geconstateerd, waarbij het niet uitmaakt of het drie dezelfde of drie verschillende overtredingen betreft, volgt de Out. Dit houdt in dat de erkenning van het bedrijf wordt geschorst voor de activiteiten gerelateerd aan de overtreding(en), getoetst aan het evenredigheidsbeginsel, totdat het bedrijf aan de opgelegde voorwaarden voldoet om het schorsen van de erkenning op te heffen. Deze voorwaarden worden opgelegd door het handhavingsoverleg. Afhankelijk van de ernst en de omstandigheden van de situatie, kan de erkenning van het bedrijf ook al worden geschorst bij de 1e of 2e Strike.